

AKUTNO OŠTEĆENJE BUBREGA

Petar Kes, urednik, 1110 stranica, ilustrirano. Zagreb: Medicinska naklada, 2019.

Cijena: 840,00 HRK

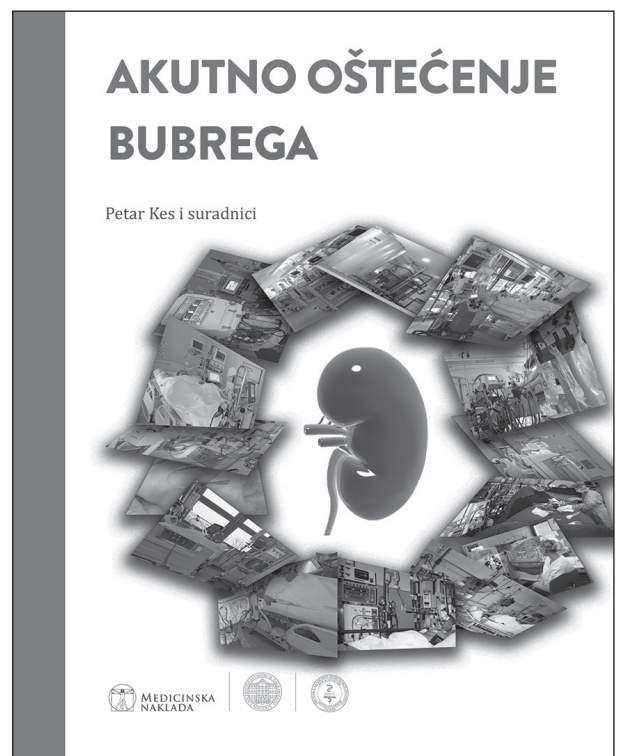
ISBN 978-953-176-856-66

Sindrom akutnog oštećenja bubrega je veliki i rastući javnozdravstveni problem u svijetu, jer je podjednako čest u razvijenim zemljama i u zemljama u razvoju, nedovoljno je prepoznat, ali ima veliku neposrednu i odgođenu smrtnost koja je manje vezana uz bolest bubrega a više za akutno ili kronično oštećenje drugih vitalnih organskih sustava. Tijekom i nakon epizode akutnog oštećenja bubrega mogući su razni, ali često nepredvidivi ishodi odnosno neposredna smrt ili potpuni oporavak bolesnika, pogoršanje kronične bolesti bubrega koja je već postojala, novonastala kronična bolest bubrega i njezino brzo napredovanje u završni stadij (uremiju). Zbog sve veće učestalosti, visokih troškova liječenja i mogućih pogubnih posljedica sindroma akutnog oštećenja bubrega danas u svijetu raste zanimanje za taj sindrom, ali još uvijek ne postoji općeprihvaćeni obrazac usmjerenog djelovanja na suzbijanje etioloških čimbenika na koje je moguće djelovati, spoznaja liječnika različitih specijalnosti o pravovremenom dijagnosticiranju, početku, načinu i trajanju liječenja, a vrlo često ni primjerena potpora društveno-političke zajednice.

Zbog složenih patofizioloških mehanizama i dvosmjernog utjecaja akutnog oštećenja bubrega na druge organske sustave i obratno, bolesti drugih organskih sustava na nastanak akutnog oštećenja bubrega, u liječenje bolesnika često su uključeni liječnici različitih specijalnosti. Njihovo djelovanje u preveniranju, dijagnosticiranju, liječenju i predviđanju ishoda sindroma akutnog oštećenja bubrega mora biti usklađeno, a svrha ovog udžbenika je da metodički poveže međusobne i višesmjerne utjecaje akutnog oštećenja bubrega na razne organske sustave i obrnuto, te približi rješenje problema liječnicima različitih specijalnosti koji se s njime suočavaju u kliničkoj praksi.

U prvom od 65 poglavlja knjige akutno oštećenje bubrega predstavljeno je kao svjetski zdravstveni problem, koji je podjednako prisutan u zemljama u razvoju i razvijenim zemljama. Iako se u tim zemljama različita etiologija akutnog oštećenja bubrega, posljedice su podjednako razorne (visoka stopa smrtnosti, velika mogućnost nastanka kronične bubrežne bolesti, često i uremije, te negativni utjecaj na druge organske sustave), a liječenje je skupo i u slabije razvijenim

zemljama često nedostupno. Autori smatraju da na praktičnoj razini treba utemeljiti niz jednostavnih i smjesta primjenljivih mjera koje će omogućiti prevenciju, rano otkrivanje i pravodobni početak liječenja, ali to će biti moguće kada u široj javnosti zaživi spoznaja o zdravstvenim socijalnim i ekonomskim posljedicama akutnog oštećenja bubrega, te se osigura politička i ekonomska potpora za provođenje nužnih inicijativa koje će dovesti do napretka u tom području. Jedan od bitnih preduvjeta za procjenu epidemiologije akutnog oštećenja bubrega, koji je danas uspješno riješen i o kojem se raspravlja u drugom i trećem poglavlju, su njegova definicija i klasifikacija stadija. Danas poznate činjenice o uremijskim toksinima iznesene su u četvrtom poglavlju. Slijedi pet poglavlja s detaljnim opisom različitih oblika dijagnostičkog pristupa bolesniku i jasno istaknutim indikacijama i kontraindikacijama za pojedine pretrage, kao i njihovo vrednovanje s obzirom na osjetljivost i specifičnost. U sljedeća tri poglavlja prikazana je raznolikost očitovanja sindroma akutnog oštećenja bubrega, a trinaesto poglavlje bavi se patohistološkom analizom promjena u bubre-

zima karakterističnim za te bolesnike. Slijedi niz od 26 poglavlja u kojima su temeljito opisani najvažniji etiološki čimbenici koji mogu izazvati ili doprinijeti nastanku akutnog oštećenja bubrega. Međudjelovanje akutnog oštećenja bubrega i drugih organskih sustava opisano je u četiri poglavlja, nakon čega slijedi niz od 8 poglavlja o prevenciji i konzervativnim mjerama liječenja bolesnika s akutnim oštećenjem bubrega. Posebno su naglašeni održavanje ravnoteže tjelesnih tekućina, elektrolita, acido-baznog statusa, hemodinamika, prehrana, anemija, reguliranje glikemije i doziranje lijekova. Postupci bitni za nadomještanje bubrežne funkcije dijalizom opisani su u 11 poglavlja. U tim poglavljima detaljno su iznesene činjenice o krvožilnom pristupu za hitno nadomještanje bubrežne funkcije dijalizom, membranama za hemodijalizu i hemofiltraciju, značajkama otopina za dijalizu i nadomjesnih tekućina, kao i metodama antikoagulacije. U posebnim poglavljima dan je potpuni pregled postupaka koji se rabe u nadomještanju bubrežne funkcije (intermitentna i hibridna hemodijaliza, inačice metoda za kontinuirano nadomještanje bubrežne funkcije i peritonejska dijaliza). Nekonvencionalne metode za pročišćavanje krvi opisane su u 62. poglavlju. Slijede suvremene spoznaje o dugotrajnom ishodu akutnog oštećenja bubrega i etička načela liječenja bolesnika. U posljednjem poglavlju ovog djela iznesene su preporuke Međunarodnog udruženja nefrologa za dobru kliničku praksu liječenja bolesnika s akutnim oštećenjem bubrega. Preostali dijelovi knjige su posveta, predgovor, popis autora, opis sadržaja, pokrate i kazalo pojmova. Udžbenik sadrži brojne originalne fotografije, crteže, grafikone i tablice koji su u funkciji pojašnjavanja pojedinih tematskih cjelina. Na kraju svakog poglavlja istaknute su ključne poruke. Popis literature nalazi se na kraju svakog poglavlja, a reference su navedene u abecednom slijedu.

Sadržaj i struktura djela svjedoče o složenosti sindroma akutnog oštećenja bubrega. Iznesene teorijske postavke povezane su s kliničkom praksom. Na razumljiv i pregledan način prikazan je dvosmjerni odnos akutnog oštećenja bubrega s drugim organskim sustavima. Radi se o originalnom i dinamičnom pristupu složenom problemu sindroma akutnog oštećenja bubrega. Sveobuhvatni pristup problemu očituje se i u činjenici da su u pisanju ovog djela sudjelovala ukupno 64 autora, uglavnom nastavnika Medicinskih fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Rijeci, Splitu, Osijeku (Hrvatska), Sarajevu (Bosna i Hercegovina), Ljubljani (Slovenija) i Skopju (Makedonija), Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta i Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Radi se o iskusnim liječnicima i nastavnicima različitih specijalnosti (anesteziolozi-reanimatolozi, endokrinolozi, gastroenterolozi, infektolozi, intenzivisti, internisti, klinički farmakolozi, kardiolozi, kardiokirurzi i kirurzi drugih subspecijalnosti, nefrolozi, neurolozi, nutricionisti, nefropatolozi, pedijatri, psihijatri, urolozi i specijalisti medicinske biokemije).

Vjerujem da će ova dobro napisana, precizna i suvremena knjiga naći mjesto na policama mnogih nefrologa, anesteziologa i intenzivista, te poslužiti kao osnova za njihovo zajedničko djelovanje kao i suradnju s, ovisno o bolesniku, liječnicima drugih specijalnosti (npr. kardiolozima, gastroenterolozima i liječnicima koji se bave transplantacijskom medicinom). Budući da je tako čitljiva, trebala bi biti korisna studentima i ekspertima, kao i onima između njih, odnosno specijalizantima i mladim specijalistima nefrologije, anesteziologije i intenzivne medicine, kao i članovima akademske zajednice koji su uključeni u kliničku praksu i/ili znanstvena istraživanja u području nefrologije, koje se preklapa s intenzivnom medicinom.

Akademik Momir H. Polenaković
Makedonska akademija znanosti i umjetnosti, Skopje